

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 30.

Lýsingaprisur fyri petittreglur, 30 øyr, á forsiðuni, 20 øyr, á 3. og 4. síðu. Við stóri lýsingum fæst avsláttur í prisinum.

Tírsdag hin 13. decembir 1927.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bilagt á posthúsinum, brævsavnarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

1. árg.

J. H. O. Djurhuus

yrvirattssakforarin

býr nú

i Klettarborg
á Bryggjubakka.
Mátr. 152 & 167.

MUNURIN ER MIKIL
imillum hina socialde-
mokratisku rørslna og allar
aðrar politiskar rørsur, ikki
bert aðrastaðni um heimin, men
eisini her heima hjá okkum, ið
byggja Føroyaland.

Øll tann tíð, ið runnin er sið-
ani okkara Løgting var endur-
reist, allar tær tingsetur, sum
verðið hava siðani teirru tíð,
mest allir tingmenn, sum sitíð
hava i Løgtingshøllini frá tí
fyrsta degi, siðani Løgtingið kom
undan aftur, eru syndarlig dømir
um, hvat ið hitt breiða fátæka
føroyska fólkið hevur verið
neyðt til tikið til takkar við.
At tað ikki hevur verið so ógv-
uliga nógv mætari á Føroya
tingi i so máta i teim fyrstu
gomlu døgum, trúgva vit heldur
ikki — so eigi ikki nógv
dømir um, at hitt føroyska
fólkið hevði tað so rúmsátt, o
nef, ikki mundi allir Føroyingar
um tað tíðarskeið vera bert rik-
menn og stórbóndrir, treyðugt
so at ikki nakrir Føroyingar
longu tá i tíðuni gingu undir
trælækinum.

Sagan sigur mangan frá her-
høvdingum og øðrum hovding-
um, mien neyvan er tað hent,
at høvdingur var nevndur, uttan
so at hann hevði so og so
nógvar trælir; tá fyrstani var
hann høvdingur av tí rætta
slagnum. Tí er eisini henda
hugsanin, at sleppa teim træl-
andi ella strevandi undan oki-
num og úr fjótrinum, fyrstu
ferð hugsað á tí fyrsta sinni,
sum eitt menniskja nevndi seg
høvding og segði við eitt annað
menniskja: *tú ert mín trælur*.
Tá ið hin fyrsti trælurin varð
bøygður til knýggja, tá skaptist
trongdin hjá trælunum til at
verða frælsur og friur.

Einis og tað gekkst tí fyrsta
trælunum, soleiðis hevur tað
gjøgnum mangan öldir gingist
øðrum, sum eru knæbøygð av
teim, ið sjálf gera seg til at vera
tey rándi. Úrslitið hjá hinum
á henda hátt knæbøygda er: at
hann verður útslitin — og til
tíðir illa tiggjaður — i stríðnum
fyri, at hin rándi einstakling-
urin kann hava tað gott og
fjálgt, meðan hann sjálfur so
dønt tyggjur liv. Kona og børn
liða svára neyð, tí ovltið er til
føði, og minni til klænað. Livið
verður ein pinsla hjá slíkum
monnum, og ein sorg situr altíð

til háborðs i einum slíkum
heimi: *breyðsorgin*.

Eins og tíðinar hava broytst,
so hava fleiri og fleiri nýggir
tingmenn ymsastaðni úr Fø-
royum komið á ting, og eyvitað
hava ikki allir komið úr teim
bestu vælabýgdum, sjálvt um
teir sjálfir hava verið heilt
holdnir menn — vælamenn sum
teir kunnu nevast. Men, at
hesir menn hava tikið eina, fyri
teir minni múgvandi, greiða
stöðu, sum kundi komið teimum
til nytta i teirra tronga livið,
teirra stríði fyri hitt dagliga
breyðið, tað hevur ovltið hoyrt
frá, og tað er skilligt, at so má
hava verið, tí vælamaðurin
verjir rættindir vælamannsins,
og hinu sóknar- ella bygdaborn
hansara eru honum i tingtíðini
líka langt burt frá hansara
hugsan, sum tey — mikið mög-
uligt — eiga og skulu vera frá
hansara egnu vælahús-durum.

Um tað kundi verið okkurt
at vist á, har hesir vælamenn
hava haft umsjón fyri øðrum
málum, enn hvat i fyrsta um-
farið gagnaði teimum sjálvum,
so kundi bæði ein og annar
hugað, at tað hendir tó við-
hvørt, at teir taka sær av málum,
sum kemur øllum Føroya fólki
til góðar, men soleiðis er ikki.
Tað gongur sjón fyri søgn.

Nógv hava neyðsynjarmáli
verið havd til viðgerðar á Løg-
tingi — og her kann tað av
sonnum sigast, at tingmenn hava
vist, at teir eru stuttskygdir,
sigga best innanfyri sin egna
ring og ikki Føroya fólks og
Føroya lands gagn og besta. At
teir eru heilt skilasørir, skal
ikki sigast, men tað letur til,
at brekurin er verri enn so, tí tað
týður alt ov mikið uppá, at teir
tróta vilja til at siggja fólks og
lands besta. Tað prógvar best,
at stórar sakir, sum hava all-
miklan týðning og mega fremj-
ast sum skjótast, verða skorð-
aðar til siðis, og ganga aftur i
fleiri ár — einar 4—5 álm-
anakkur til tíðir — og so er
baksið við teimum liðugt, og
úrslitið hjá landsins íbúgvum er:
0.

Eitt fólksins Løgting fæst tí
ikki av hesum vælamonnum,
men við at seta samfundsborg-
arar inn á ting, sum vilja fremja
tær sakir, sum kunnu koma
øllum samfundinum til nytta.
Her verður aldrið nokur broyt-
ing, fyrr enn menn, sum fara
reinan samfundspolitik, koma
inn á Føroya Løgting. Social-
demokratir fara ikki politik á
sama hátt, sum aðrir politiskir
flokkar, socialdemokratir hava
bert samfundins vælferð i huga,
og tað gerst bert á tann hátt,
at landsins íbúgvur koma til

at njóta allan tann ágóða, sum
teir sum borgarar i samfundi-
num hava rætt til, og tað uttan
mun hvørt tey eru rik ella fá-
tøk, gomul ella ung, tí øll eru
vit eitt lið i tí liðið, sum nev-
nist samfundið.

Vit mega ikki framvegis tola,
at tað á okkara tingi verður
farið lættliga yvir ein fyri hina
uppvaksandi slektina so týðandi
spurning, sum ein broyting av
okkara núverandi skúlaskipan
er, so at ungdomurin kann
koma til tann kunnleika, sum
evnir hansara rokka til. Vit
mega ikki tola, at tað á tingið
ikki verður gjørt nakað fyri at
hjálpja teimum, ið sjúk og heilsu-
brotin eru. Vit mega ikki tola,
at Føroya Løgting rekur burtur
allur tær lógir og fyriskipanir,
sum koma kunnu teim minni
múgvandi i okkara lífta sam-
fundi til góðar. Vit mega ikki
tola, at okkara ting ikki ger
nakað fyri, at tey gomlu menn-
iskjuni i Føroyum kunnu fara
eina menniskjulega tilveru á
teirra ellisárum. Vit mega ikki
tola, at Føroya Løgting, i staðin
fyri at gjøgnumføra bæði skjótt
og væl allar teir spurningar,
sum kunnu verða til frama fyri
land og fólk, dragast og tjakast
við smáar ónyttusurningar og
søplað burtur tingsins tíð, meðan
fólkið bíðar og lítið og einki
fær burtur úr tingsetunum. Vit
mega ikki tola, at Løgtingið
setur landsins íbúgvur i eyka-
skatt við at leggja toll á neyð-
synjarvorur, sum ikki gera tær
betur, men bert dýrari. Vit mega
ikki tola, at okkara Løgting ikki
hevur meiri føling við einkjum
og fadirlæysum, enn hvat hesar
seinastu tingsetur bera vitnis-
burð um.

Føroya veljarar eiga at seta
alt inn uppá at seta menn inn
á ting, sum vilja fara ein reinan
og ærligan samfundspolitik, so
teir fyrst og seinast og altíð
hava rættferð og alt samfunds-
ins vælferð i huga. Vit mega tí
allir til komandi lögtingsval
fylkjast um henda nýggja polit-
iska flokk, sum hevur sett sær
til uppgávu at loysa tey heftu
úr fjótrinum, so at allir landsins
borgarar verða frælsir menn og
frælsar kvinnur, tey gomlu og
tey sjúku verða umansaði, sum
tað seg somir hvítum kristnum
menniskjum i tjúgundi öld.

Allir frælslyntir íbúgvur i
Føroyum vilja tí við komandi
lögtingsval leggja doyðin á at
seta menn inn á ting, sum
fremst i skjoldri bera rættferð
og samfundins vælferð og velja
socialdemokratir inn á Føroya
Løgting.

Lagtingsvalget 1928.

Det socialdemokratiske Parti
paa Færøerne vil, ved det kom-
mende Lagtingsvalg, for første
Gang deltage i Kampen om
Pladserne paa Tinget.

Naar man tager i Betragtning
de sidste Tiders døde og lige-
gyldige Erhvervspolitik, der er
ført saavel i Lagtinget som i
Rigsdagen, vil enhver, der har
en nogenlunde Omtanke og
Medfølelse med vort lille Sam-
fund, være klare over, at der i
Lagtinget maa føres en sund og
positiv Erhvervspolitik, der kan
medføre, at Befolkningen i sin
Helhed vil komme ud af denne
økonomiske Krise, der er fulgt
efter Krigen. Under særlig Hen-
syntagen til dette Forhold, at
gøre alle Færinger mindre uaf-
hængige, end Tilfældet er for

Tiden, vil det færøske Social-
demokrati sætte alt ind paa at
besætte saa mange Pladser i
Lagtinget, at der paa dette Om-
raade maa ske en Forandring
hurtigst muligt.

Ophjælpning af Erhvervslivet,
der resulterer i Arbejde for alle
flittige Hænder, er den eneste
Udvej til at gøre Befolkningen
økonomisk uafhængig.

Vort Program til Lagtingsval-
get er derfor hovedsageligt grund-
et paa Arbejde og Oplysning.
Og, som Socialdemokraterne
over den ganske Verden, vil vi
arbejde hen til, at Samfundets
Gamle maa føre en lykkelig Til-
værelse paa deres Livs sidste Dage.

Hver Mand og Kvinde bør
derfor deltage i Kampen paa
vort Side.

De socialdemokratiske Foreninger paa Færøerne baserer sit
Arbejde paa Socialdemokratiets Program, med samt følgende for
Færøerne særlige passende Tilføjelser:

- 1) Gennemførelse af en ny Skoleordning, der gaar ud paa
at sløjfe Realskolen i Thorshavn, og i dens Sted oprette
et Gymnasium, samt arbejde hen til at Folkeskolen, ihvert-
fald i de større Bygder, afsluttet med Realeksamen. Op-
rettelse af Efterskoler og offentlige Læsestuer.
- 2) At arbejde hen til Oprettelse af en Fiskeribank, under
Lagtings Kontrol, der har til Formaal at støtte særlig
Nybygning af Fiskefartøjer og Anskaffelser af Redskaber,
samt give Credit til dem, der har Betingelser for at kunne
købe og tilvirke Fangsten her paa Øerne.
- 3) At søge offentlig Støtte til Udførsel af fersk Fisk i større Stil.
- 4) At sætte alt ind paa at faa paabegyndt en Stenindustri
med Udførsel for Øje.
- 5) At faa de i Danmark gældende sociale Love gjort gæl-
dende for Færøerne, med de efter vore Forhold særlige
nødvendige Tillæmpelser.
- 6) At dele Kongsgaardene i højst 4-Marke Fæster, og give
Befolkningen Ret til al den Jord, der egner sig til Op-
dyrkning.
- 7) At indrage al Embeds- og Præstegaardsjord og udstykke
disse til Husmandsbrug.
- 8) At lovfæste Regler, der indskrænker den Ret, som Faarene
nu har, saaledes, at den, der dyrker Jorden, kan befries
for de Ulæmpelser, som de nu ere undergivne.
- 9) At der virkes for Oprettelse af Apoteker, der drives af
Amtsskommunen, samt at Lægerne paa Færøerne ansættes
med en fast Løn.
- 10) Størhvalefangsten drives for det Offentliges Regning.
- 11) At der indrømmes Færinger Ret til at drive Fiskeri i de
grønlandske Farvande paa de mest gunstige Betingelser,
dog saaledes, at dette ikke vil komme til at forulæmpe
Grønlanderne i deres Fiskeri.

Færøerne er et fattigt Land.

Ja, det er nok indrømmet af
de fleste, baade i og udenfor
Landet, og at det er erfaret af
mange, behøver man ikke at
sende Stevninger for at frem-
skaffe Vidnesbyrd paa; men kan
der forandres noget paa dette
Forhold, og hvorledes skal man
bære sig ad dermed? Vi har
som alle ved, særlig to Kilder
at øse af, for at faa, hvad Li-

vet kræver, til Mad og Klæder,
men det viser sig at de Redska-
ber som vi øser med, desværre
giver for lidt til dem, der skal
underholdes af Indholdet. Og
da der angaaende Fiskeriet
som jo er vor største Indtægts-
kilde, jo er skrevet saa
meget i de sidste Tider, skal vi
ikke komme nærmere ind paa
dette; derimod vil vi berøre
den anden Indtægtskilde, Land-